AkShi Upanishad

ಅಕ್ಷ್ಯುಪನಿಷತ್

Document Information

Text title : Akshi Upanishad

File name : akshi.itx

Category : upanishhat

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 72 / 108; Krishna Yajurveda - Samanya upanishad

Latest update : Mar. 24, 2000

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 1, 2025

sanskritdocuments.org

ಅಕ್ಷ್ಯುಪನಿಷತ್

ಯತ್ಸಪ್ತಭೂಮಿಕಾವಿದ್ಯಾವೇದ್ಯಾನಂದಕಲೇವರಂ .
ವಿಕಲೇವರಕೈವಲ್ಯಂ ರಾಮಚಂದ್ರಪದಂ ಭಜೇ ..
ಓಂ ಸಹ ನಾವವತು ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು
ಸಹ ವೀರ್ಯಂ ಕರವಾವಹೈ .
ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ ..
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..
ಹರಿಃ ಓಂ ..
ಅಥ ಹ ಸಾಂಕೃತಿರ್ಭಗವಾನಾದಿತ್ಯಲೋಕಂ ಜಗಾಮ .
ತಮಾದಿತ್ಯಂ ನತ್ವಾ ಚಾಕ್ಷುಷ್ಮತೀವಿದ್ಯಯಾ
ತಮಸ್ತುವತ್ . ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಾ-
ಯಾಕ್ಷಿತೇಜಸೇ ನಮಃ . ಓಂ ಖೇಚರಾಯ ನಮಃ .
ಓಂ ಮಹಾಸೇನಾಯ ನಮಃ . ಓಂ ತಮಸೇ ನಮಃ .
ಓಂ ರಜಸೇ ನಮಃ . ಓಂ ಸತ್ತ್ವಾಯ ನಮಃ .
ಓಂ ಅಸತೋ ಮಾ ಸದ್ಗಮಯ . ತಮಸೋ ಮಾ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಮಯ .
ಮೃತ್ಯೋರ್ಮಾಽಮೃತಂ ಗಮಯ . ಹಂಸೋ ಭಗವಾ-
ಞ್ಶುಚಿರೂಪಃ ಪ್ರತಿರೂಪಃ . ವಿಶ್ವರೂಪಂ ಘೃಣಿನಂ
ಜಾತವೇದಸಂ ಹಿರಣ್ಮಯಂ ಜ್ಯೋತೀರೂಪಂ ತಪಂತಂ .
ಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿಃ ಶತಧಾ ವರ್ತಮಾನಃ ಪುರುಷಃ
ಪ್ರಜಾನಾಮುದಯತ್ಯೇಷ ಸೂರ್ಯಃ . ಓಂ ನಮೋ
ಭಗವತೇ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯಾಯಾದಿತ್ಯಾಯಾಕ್ಷಿತೇಜಸೇಽಹೋವಾಹಿನಿ
ವಾಹಿನಿ ಸ್ವಾಹೇತಿ . ಏವಂ ಚಾಕ್ಷುಷ್ಮತೀವಿದ್ಯಯಾ ಸ್ತುತಃ
ಶ್ರೀಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣಃ ಸುಪ್ರೀತೋಽಬ್ರವೀಚ್ಚಾಕ್ಷುಷ್ಮತೀ-
ವಿದ್ಯಾಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೋ ನಿತ್ಯಮಧೀತೇ ನ ತಸ್ಯಾಕ್ಷಿರೋಗೋ
ಭವತಿ . ನ ತಸ್ಯ ಕುಲೇಽನ್ಧೋ ಭವತಿ . ಅಷ್ಟೌ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಗ್ರಾಹಯಿತ್ವಾಥ ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಿರ್ಭವತಿ .
ಯ ಏವಂ ವೇದ ಸ ಮಹಾನ್ಭವತಿ .. 1..

ಅಥ ಹ ಸಾಂಕೃತಿರಾದಿತ್ಯಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಭಗವನ್-
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಂ ಮೇ ಬ್ರೂಹೀತಿ . ತಮಾದಿತ್ಯೋ ಹೋವಾಚ .
ಸಾಂಕೃತೇ ಶೃಣು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಸುದುರ್ಲಭಂ .
ಯೇನ ವಿಜ್ಞಾತಮಾತ್ರೇಣ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ ..1..
ಸರ್ವಮೇಕಮಜಂ ಶಾಂತಮನಂತಂ ಧ್ರುವಮವ್ಯಯಂ .
ಪಶ್ಯನ್ಭೂತಾರ್ಥಚಿದ್ರೂಪಂ ಶಾಂತ ಆಸ್ವ ಯಥಾಸುಖಂ .. 2..
ಅವೇದನಂ ವಿದುರ್ಯೋಗಂ ಚಿತ್ತಕ್ಷಯಮಕೃತ್ರಿಮಂ .
ಯೋಗಸ್ಥಃ ಕುರು ಕರ್ಮಾಣಿ ನೀರಸೋ ವಾಥ ಮಾ ಕುರು .. 3..
ವಿರಾಗಮುಪಯಾತ್ಯಂತರ್ವಾಸನಾಸ್ವನುವಾಸರಂ .
ಕ್ರಿಯಾಸೂದಾರರೂಪಾಸು ಕ್ರಮತೇ ಮೋದತೇಽನ್ವಹಂ .. 4..
ಗ್ರಾಮ್ಯಾಸು ಜಡಚೇಷ್ಟಾಸು ಸತತಂ ವಿಚಿಕಿತ್ಸತೇ .
ನೋದಾಹರತಿ ಮರ್ಮಾಣಿ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಾಣಿ ಸೇವತೇ .. 5..
ಅನನ್ಯೋದ್ವೇಗಕಾರೀಣಿ ಮೃದುಕರ್ಮಾಣಿ ಸೇವತೇ .
ಪಾಪಾದ್ಬಿಭೇತಿ ಸತತಂ ನ ಚ ಭೋಗಮಪೇಕ್ಷತೇ .. 6..
ಸ್ನೇಹಪ್ರಣಯಗರ್ಭಾಣಿ ಪೇಶಲಾನ್ಯುಚಿತಾನಿ ಚ .
ದೇಶಕಾಲೋಪಪನ್ನಾನಿ ವಚನಾನ್ಯಭಿಭಾಷತೇ .. 7..
ಮನಸಾ ಕರ್ಮಣಾ ವಾಚಾ ಸಜ್ಜನಾನುಪಸೇವತೇ .
ಯತಃ ಕುತಶ್ಚಿದಾನೀಯ ನಿತ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯವೇಕ್ಷತೇ .. 8..
ತದಾಸೌ ಪ್ರಥಮಾಮೇಕಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಭವತಿ ಭೂಮಿಕಾಂ .
ಏವಂ ವಿಚಾರವಾನ್ಯಃ ಸ್ಯಾತ್ಸಂಸಾರೋತ್ತರಣಂ ಪ್ರತಿ .. 9..
ಸ ಭೂಮಿಕಾವಾನಿತ್ಯುಕ್ತಃ ಶೇಷಸ್ತ್ವಾರ್ಯ ಇತಿ ಸ್ಮೃತಃ .
ವಿಚಾರನಾಮ್ನೀಮಿತರಾಮಾಗತೋ ಯೋಗಭೂಮಿಕಾಂ .. 10..
ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಸದಾಚಾರಧಾರಣಾಧ್ಯಾನಕರ್ಮಣಃ .
ಮುಖ್ಯಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಯಾಖ್ಯಾತಾಂಛ್ರಯತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಪಂಡಿತಾನ್ .. 11..
ಪದಾರ್ಥಪ್ರವಿಭಾಗಜ್ಞಃ ಕಾರ್ಯಾಕಾರ್ಯವಿನಿರ್ಣಯಂ .
ಜಾನಾತ್ಯಧಿಗತಶ್ಚಾನ್ಯೋ ಗೃಹಂ ಗೃಹಪತಿರ್ಯಥಾ .. 12..
ಮದಾಭಿಮಾನಮಾತ್ಸರ್ಯಲೋಭಮೋಹಾತಿಶಾಯಿತಾಂ .
ಬಹಿರಪ್ಯಾಸ್ಥಿತಾಮೀಷತ್ಯಜತ್ಯಹಿರಿವ ತ್ವಚಂ .. 13..
ಇತ್ಥಂಭೂತಮತಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರಗುರುಸಜ್ಜನಸೇವಯಾ .
ಸರಹಸ್ಯಮಶೇಷೇಣ ಯಥಾವದಧಿಗಚ್ಛತಿ .. 14..
ಅಸಂಸರ್ಗಾಭಿಧಾಮನ್ಯಾಂ ತೃತೀಯಾಂ ಯೋಗಭೂಮಿಕಾಂ .
ತತಃ ಪತತ್ಯಸೌ ಕಾಂತಃ ಪುಷ್ಪಶಯ್ಯಾಮಿವಾಮಲಾಂ .. 15..

ಯಥಾವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರವಾಕ್ಯಾರ್ಥೇ ಮತಿಮಾಧಾಯ ನಿಶ್ಚಲಾಂ .
ತಾಪಸಾಶ್ರಮವಿಶ್ರಾಂತೈರಧ್ಯಾತ್ಮಕಥನಕ್ರಮೈಃ .
ಶಿಲಾಶಯ್ಯಾಸನಾಸೀನೋ ಜರಯತ್ಯಾಯುರಾತತಂ .. 16..
ವನಾವನಿವಿಹಾರೇಣ ಚಿತ್ತೋಪಶಮಶೋಭಿನಾ .
ಅಸಂಗಸುಖಸೌಖ್ಯೇನ ಕಾಲಂ ನಯತಿ ನೀತಿಮಾನ್ .. 17..
ಅಭ್ಯಾಸಾತ್ಸಾಧುಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಕರಣಾತ್ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಣಾಂ .
ಜಂತೋರ್ಯಥಾವದೇವೇಯಂ ವಸ್ತುದೃಷ್ಟಿಃ ಪ್ರಸೀದತಿ .. 18..
ತೃತೀಯಾಂ ಭೂಮಿಕಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಬುದ್ಧೋಽನುಭವತಿ ಸ್ವಯಂ .. 19..
ದ್ವಿಪ್ರಕಾರಸಂಸರ್ಗಂ ತಸ್ಯ ಭೇದಮಿಮಂ ಶೃಣು .
ದ್ವಿವಿಧೋಽಯಮಸಂಸರ್ಗಃ ಸಾಮಾನ್ಯಃ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಏವ ಚ .. 20..
ನಾಹಂ ಕರ್ತಾ ನ ಭೋಕ್ತಾ ಚ ನ ಬಾಧ್ಯೋ ನ ಚ ಬಾಧಕಃ .
ಇತ್ಯಸಂಜನಮರ್ಥೇಷು ಸಾಮಾನ್ಯಾಸಂಗನಾಮಕಂ .. 21..
ಪ್ರಾಕ್ಕರ್ಮನಿರ್ಮಿತಂ ಸರ್ವಮೀಶ್ವರಾಧೀನಮೇವ ವಾ .
ಸುಖಂ ವಾ ಯದಿ ವಾ ದುಃಖಂ ಕೈವಾತ್ರ ತವ ಕರ್ತೃತಾ .. 22..
ಭೋಗಾಭೋಗಾ ಮಹಾರೋಗಾಃ ಸಂಪದಃ ಪರಮಾಪದಃ .
ವಿಯೋಗಾಯೈವ ಸಂಯೋಗಾ ಆಧಯೋ ವ್ಯಾಧಯೋ ಧಿಯಾಂ .. 23..
ಕಾಲಶ್ಚ ಕಲನೋದ್ಯುಕ್ತಃ ಸರ್ವಭಾವಾನನಾರತಂ .
ಅನಾಸ್ಥಯೇತಿ ಭಾವಾನಾಂ ಯದಭಾವನಮಾಂತರಂ .
ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಲಬ್ಧಮನಸಃ ಸಮಾನ್ಯೋಽಸಾವಸಂಗಮಃ .. 24..
ಅನೇನ ಕ್ರಮಯೋಗೇನ ಸಂಯೋಗೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ .
ನಾಹಂ ಕರ್ತೇಶ್ವರಃ ಕರ್ತಾ ಕರ್ಮ ವಾ ಪ್ರಾಕ್ತನಂ ಮಮ .. 25..
ಕೃತ್ವಾ ದೂರತರೇ ನೂನಮಿತಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥಭಾವನಂ .
ಯನ್ಮೌನಮಾಸನಂ ಶಾಂತಂ ತಚ್ಛೈಷ್ಠಾಸಂಗ ಉಚ್ಯತೇ .. 26..
ಸಂತೋಷಾಮೋದಮಧುರಾ ಪ್ರಥಮೋದೇತಿ ಭೂಮಿಕಾ .
ಭೂಮಿಪ್ರೋದಿತಮಾತ್ರೋಽನ್ತರಮೃತಾಂಕುರಿಕೇವ ಸಾ .. 27..
ಏಷಾ ಹಿ ಪರಿಮೃಷ್ಟಾಂತಃ ಸಂನ್ಯಾಸಾ ಪ್ರಸವೈಕಭೂಃ .
ದ್ವಿತೀಯಾಂ ಚ ತೃತೀಯಾಂ ಚ ಭೂಮಿಕಾಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ತತಃ .. 28..
ಶ್ರೇಷ್ಠಾ ಸರ್ವಗತಾ ಹ್ಯೇಷಾ ತೃತೀಯಾ ಭೂಮಿಕಾತ್ರ ಹಿ .
ಭವತಿ ಪ್ರೋಜ್ಝಿತಾಶೇಷಸಂಕಲ್ಪಕಲನಃ ಪುಮಾನ್ .. 29..
ಭೂಮಿಕಾತ್ರಿತಯಾಭ್ಯಾಸಾದಜ್ಞಾನೇ ಕ್ಷಯಮಾಗತೇ .
ಸಮಂ ಸರ್ವತ್ರ ಪಶ್ಯಂತಿ ಚತುರ್ಥೀಂ ಭೂಮಿಕಾಂ ಗತಾಃ .. 30..
ಅದ್ವೈತೇ ಸ್ಥೈರ್ಯಮಾಯಾತೇ ದ್ವೈತೇ ಚ ಪ್ರಶಮಂ ಗತೇ .

ಪಶ್ಯಂತಿ ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲೋಕಂ ಚತುರ್ಥೀಂ ಭೂಮಿಕಾಂ ಗತಾಃ .. 31..
ಭೂಮಿಕಾತ್ರಿತಯಂ ಜಾಗ್ರಚ್ಚತುರ್ಥೀ ಸ್ವಪ್ನ ಉಚ್ಯತೇ .. 32..
ಚಿತ್ತಂ ತು ಶರದಭ್ರಾಂಶವಿಲಯಂ ಪ್ರವಿಲೀಯತೇ .
ಸತ್ತ್ವಾವಶೇಷ ಏವಾಸ್ತೇ ಪಂಚಮೀಂ ಭೂಮಿಕಾಂ ಗತಃ .. 33..
ಜಗದ್ವಿಕಲ್ಪೋ ನೋದೇತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಯಾತ್ರ ವಿಲಾಪನಾತ್ .
ಪಂಚಮೀಂ ಭೂಮಿಕಾಮೇತ್ಯ ಸುಷುಪ್ತಪದನಾಮಿಕಾಂ .
ಶಾಂತಾಶೇಷವಿಶೇಷಾಂಶಸ್ತಿಷ್ಠತ್ಯದ್ವೈತಮಾತ್ರಕಃ .. 34..
ಗಲಿತದ್ವೈತನಿರ್ಭಾಸೋ ಮುದಿತೋಽತಃಪ್ರಬೋಧವಾನ್ .
ಸುಷುಪ್ತಮನ ಏವಾಸ್ತೇ ಪಂಚಮೀಂ ಭೂಮಿಕಾಂ ಗತಃ .. 35..
ಅಂತರ್ಮುಖತಯಾತಿಷ್ಠನ್ಬಹಿರ್ವೃತ್ತಿಪರೋಽಪಿ ಸನ್ .
ಪರಿಶ್ರಾಂತತಯಾ ನಿತ್ಯಂ ನಿದ್ರಾಲುರಿವ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ .. 36..
ಕುರ್ವನ್ನಭ್ಯಾಸಮೇತಸ್ಯಾಂ ಭೂಮಿಕಾಯಾಂ ವಿವಾಸನಃ .
ಷಷ್ಠೀಂ ತುರ್ಯಾಭಿಧಾಮನ್ಯಾಂ ಕ್ರಮಾತ್ಪತತಿ ಭೂಮಿಕಾಂ .. 37..
ಯತ್ರ ನಾಸನ್ನಸದ್ರೂಪೋ ನಾಹಂ ನಾಪ್ಯಹಂಕೃತಿಃ .
ಕೇವಲಂ ಕ್ಷೀಣಮನನಮಾಸ್ತೇಽದ್ವೈತೇಽತಿನಿರ್ಭಯಃ .. 38..
ನಿರ್ಗ್ರಂಥಿಃ ಶಾಂತಸಂದೇಹೋ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೋ ವಿಭಾವನಃ .
ಅನಿರ್ವಾಣೋಽಪಿ ನಿರ್ವಾಣಶ್ಚಿತ್ರದೀಪ ಇವ ಸ್ಥಿತಃ .. 39..
ಷಷ್ಠ್ಯಾಂ ಭೂಮಾವಸೌ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಸಪ್ತಮೀಂ ಭೂಮಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ .. 40..
ವಿದೇಹಮುಕ್ತತಾತ್ರೋಕ್ತಾ ಸಪ್ತಮೀ ಯೋಗಭೂಮಿಕಾ .
ಅಗಮ್ಯಾ ವಚಸಾಂ ಶಾಂತಾ ಸಾ ಸೀಮಾ ಸರ್ವಭೂಮಿಷು .. 41..
ಲೋಕಾನುವರ್ತನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದೇಹಾನುವರ್ತನಂ .
ಶಾಸ್ತ್ರಾನುವರ್ತನಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಸಾಪನಯಂ ಕುರು .. 42..
ಓಂಕಾರಮಾತ್ರಮಖಿಲಂ ವಿಶ್ವಪ್ರಾಜ್ಞಾದಿಲಕ್ಷಣಂ .
ವಾಚ್ಯವಾಚ್ಯಕತಾಭೇದಾಭೇದೇನಾನುಪಲಬ್ಧಿತಃ .. 43..
ಅಕಾರಮಾತ್ರಂ ವಿಶ್ವಃ ಸ್ಯಾದುಕಾರತೈಜಸಃ ಸ್ಮೃತಃ .
ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಮಕಾರ ಇತ್ಯೇವಂ ಪರಿಪಶ್ಯೇತ್ಕ್ರಮೇಣ ತು .. 44..
ಸಮಾಧಿಕಾಲಾತ್ಪ್ರಾಗೇವ ವಿಚಿಂತ್ಯಾತಿಪ್ರಯತ್ನತಃ .
ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ರಮಾತ್ಸರ್ವಂ ಚಿದಾತ್ಮನಿ ವಿಲಾಪಯೇತ್ .. 45..
ಚಿದಾತ್ಮಾನಂ ನಿತ್ಯಶುದ್ಧಬುದ್ಧಮುಕ್ತಸದದ್ವಯಃ .
ಪರಮಾನಂದಸಂದೇಹೋ ವಾಸುದೇವೋಽಹಮಿತಿ .. 46..
ಆದಿಮಧ್ಯಾವಸಾನೇಷು ದುಃಖಂ ಸರ್ವಮಿದಂ ಯತಃ .

ತಸ್ಮಾತ್ಸರ್ವಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ತತ್ತ್ವನಿಷ್ಠೋ ಭವಾನಘ .. 47..
ಅವಿದ್ಯಾತಿಮಿರಾತೀತಂ ಸರ್ವಾಭಾಸವಿವರ್ಜಿತಂ .
ಆನಂದಮಮಲಂ ಶುದ್ಧಂ ಮನೋವಾಚಾಮಗೋಚರಂ .. 48..
ಪ್ರಜ್ಞಾನಘನಮಾನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮೀತಿ ವಿಭಾವಯೇತ್ .. 49..
ಇತ್ಯುಪನಿಷತ್ ..
ಓಂ ಸಹ ನಾವವತು . ಸಹ ನೌ ಭುನಕ್ತು . ಸಹ ವೀರ್ಯಂ ಕರವಾವಹೈ .
ತೇಜಸ್ವಿನಾವಧೀತಮಸ್ತು ಮಾ ವಿದ್ವಿಷಾವಹೈ ..
ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ..
ಹರಿಃ ಓಂ ತತ್ಸತ್ ..
ಇತ್ಯಲಕ್ಷ್ಯುಪನಿಷತ್ ..
Encoded by Sunder Hattangadi

AkShi Upanishad

pdf was typeset on April 1, 2025

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*